

Van commissie naar factuur?

***Hoe je als verzekeringsbemiddelaar een succesvol
businessmodel creëert in een transformerende markt***

Jan Andel & Ramón Wernsen – Bruin

Verantwoordelijke uitgever: Hans Suijkerbuijk

© 2013, Wolters Kluwer Belgium NV
Ragheno Business Park
Motstraat 30
B-2800 Mechelen
Tel. 0800 40 302 – Fax 0800 17 529
www.kluwer.be
contact@kluwer.be

Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978-90-46-55935-2
D/2013/2664/371
BP/VERZPRA-BI13001

INHOUD

VOORWOORD	9
HOOFDSTUK 1. WAAROM ZOU IK?	13
1.1. Inleiding	13
1.2. Vroeger was alles beter.	14
1.3. Waarom zou ik veranderen?	15
1.4. De belangrijkste trends	16
1.4.1. Maatschappelijke trends bij consumenten	17
1.4.2. Transitie en transformatie in de verzekeringsector.	18
1.5. Gaat alles straks online?	20
1.5.1. Tien keer meer mobiel dataverkeer in 2016.	20
1.5.2. België is klaar om online te gaan	21
1.5.3. Iedereen is straks altijd en overal online	23
1.5.4. En verzekeringen... gaan die straks ook online? Een bedenking	25
1.6. De invloed van Europa: ingrijpende wet- en regelgeving.	28
1.6.1. MiFID II (Markets in Financial Instruments Directive) ..	28
1.6.2. IMD II (Richtlijn Verzekeringsbemiddeling)	29
1.6.3. Wetsvoorstel Twin Peaks II	30
1.6.4. Integriteit staat los van keuzes	31
1.7. Contractmoment verschuift	33
1.8. De situatie om ons heen	35
1.8.1. Nederland	35
1.8.2. Groot-Brittannië	36
1.8.3. De Verenigde Staten	37
1.8.4. Europa en de verbonden agent	38
1.8.5. En wat doet de onafhankelijke verzekersmakelaar?	39
1.9. Conclusie	39
HOOFDSTUK 2. HOE DOE IK HET?	41
2.1. Inleiding	41
2.2. Hoe pak je een (bedrijfs)transformatie aan?	41
2.3. Bedrijfsmodel in bouwstenen	42
2.4. Efficiency versus waarde	48

2.5.	Begrijpen en verkopen van meerwaarde	50
2.5.1.	Denkoefening in praktijk brengen!?.	51
HOOFDSTUK 3.	WAAR BEGIN IK?.....	53
3.1.	Inleiding	53
3.2.	Je bent ondernemer...en (hopelijk) ook nog een beetje mens! ...	53
3.3.	Jouw persoonlijke drijfveren: inspiratie en bezinning	54
3.4.	Missie, visie, ambitie en kernwaarden	55
3.4.1.	Visie en ambitie	56
3.4.2.	Missie	57
3.4.3.	Kernwaarden	57
3.4.4.	Leidende werkprincipes	60
3.5.	Inkomsten en uitgaven: een nulmeting	61
3.6.	Het huidige bedrijfsmodel	61
3.7.	Veranderen wat jij wil	62
3.8.	Verder inventariseren eigen situatie	64
3.9.	Wat wil ik en waar ben ik goed in?	66
3.10.	Het nieuwe (gewenste) bedrijfsmodel	67
HOOFDSTUK 4.	VOOR WIE DOE IK HET?	71
4.1.	Inleiding	71
4.2.	De te gebruiken bouwstenen.....	71
4.3.	Klanten segmenteren	73
4.3.1.	Welke segmentatiemethode is het meest geschikt voor jouw organisatie?.....	73
4.3.2.	Hoe zien klanten jouw kantoor?.....	75
4.4.	Werken aan klantenrelaties	77
4.5.	Kanalen inzetten die klanten willen gebruiken	78
4.5.1.	Nieuwe / social media	78
4.6.	Klantsegmentatie op inkomen en vermogen.....	79
4.7.	Klantsegmentatie volgens leeftijd en levensfase	81
4.8.	Wat willen jouw klanten?	85
4.9.	Overschot aan klanten en producten, tekort aan adviseurs	87
4.10.	Segmentatiemodel: voor welke klanten wil jij meerwaarde creëren?	90
4.11.	Ieder klantsegment een eigen bedieningsconcept en commercieel plan	92
HOOFDSTUK 5.	WAT LEVER IK?	95
5.1.	Inleiding	95
5.2.	De te gebruiken bouwstenen.....	96

5.3.	Overzicht waardeproposities	98
5.4.	Waardepropositie 1: inzicht en overzicht	99
5.4.1.	Gebrek aan integrale benadering	100
5.4.2.	Overzicht mogelijke producten en aanbieders	101
5.5.	Waardepropositie 2: (integraal) advies	103
5.5.1.	Definitie integraal financieel advies	103
5.5.2.	Integrerend advies	104
5.6.	Zoveel wensen, zoveel dienstverlening	107
5.7.	Waardepropositie 3: Bemiddeling	111
5.7.1.	Advies versus bemiddeling van producten	111
5.8.	Waardepropositie 4: Follow-up (actief beheer)	112
5.8.1.	Follow-up vanzelfsprekend	113
5.8.2.	Follow-up en productwijzigingen	114
5.8.3.	Belang van follow-up	115
5.9.	De juiste fit tussen de behoeften van jouw klanten en je waardepropositie	116
5.10.	Nadenken over insourcing en outsourcing	117
5.11.	Inzetten van communicatiekanalen	118
5.12.	Koppeling met segmentatiemodel	119
HOOFDSTUK 6. WAT HEB IK NODIG?		121
6.1.	Inleiding	121
6.2.	De te gebruiken bouwstenen	122
6.3.	Benodigde middelen	123
6.4.	Deskundigheid en vaardigheden	123
6.5.	Efficiënte kanalen en klantenrelaties	124
6.6.	CRM: de motor waar alles om draait	125
6.6.1.	Klantenportaal	126
6.6.2.	CRM en efficiency	127
6.6.3.	CRM en geïntegreerde software	131
6.6.4.	Tijdsregistratie	132
6.7.	Kernactiviteiten en servicestandaarden	133
6.7.1.	Invoeren standaardprocedures	134
6.8.	Partnerships: insourcen of outsourcen?	137
6.8.1.	Wat komt er allemaal bij kijken als je activiteiten gaat uitbesteden?	137
6.9.	Kostenstructuur	139
HOOFDSTUK 7. WAT VERDIEN IK ERAAN?		141
7.1.	Inleiding	141
7.2.	Te gebruiken bouwsteen	142

7.3.	Prijverschillen	143
7.3.1.	Inzicht en overzicht	144
7.3.2.	Advies	145
7.3.3.	Bemiddeling	145
7.3.4.	Follow-up	145
7.4.	Hoogte tarief afhankelijk van variabelen	146
7.4.1.	Aard en omvang van de werkzaamheden (service en dienstverlening)	146
7.4.2.	Opleiding en kennis (deskundigheid / vakbekwaamheid)	147
7.5.	Soorten directe beloning	147
7.5.1.	Uurtarief	148
7.5.2.	Verrichtingentarief / Totaal all-in tarief / Vast tarief (forfait)	151
7.5.3.	Abonnemententarief	151
7.5.4.	Combinatietarief	153
7.6.	Stap 3: Segmentatiemodel	153
7.6.1.	Integraal advies en abonnementen	158
7.6.2.	Inkomstenstroom Advieskantoor 'Financieel ABC'	160
HOOFDSTUK 8. HOE VERKOOP IK HET?		167
8.1.	Inleiding	167
8.2.	Doel van het gesprek	169
8.2.1.	Gesprek voeren	171
8.2.2.	Vorbereiding gesprek	173
8.3.	Start persoonlijk gesprek	174
8.3.1.	Koetjes, kalfjes en dan	175
8.3.2.	Bespreken deel 1 persoonlijke vragenlijst (klant/risicoprofiel)	176
8.3.3.	Bespreken deel 2 persoonlijke vragenlijst (klant/risicoprofiel)	177
8.4.	Uitleg waarde, werkwijze en beloning	178
8.4.1.	Bezwaren overwinnen	180
8.4.2.	Verdiepingsfase wensen en doelen	181
8.4.3.	Meer wensen en doelen	182
8.4.4.	Wensen en doelen centraal	182
8.4.5.	Elke klant heeft wensen en doelen	184
8.4.6.	Bespreken deel 3 en 4 van de persoonlijke vragenlijst (klant/risicoprofiel)	185
8.4.7.	Bespreken deel 5 persoonlijke vragenlijst (klant/risicoprofiel)	187

8.5. Analysefase	189
8.6. Adviesfase	189
8.7. Bemiddelingsfase	190
8.8. Follow-up fase	191
8.9. Het nieuwe kantoor is af: je kunt aan het werk!	192
BESLUIT	193
BIJLAGE 1. JOUW PERSOONLIJKE DRIJFVEREN: INSPIRATIE EN BEZINNING	195
BIJLAGE 2. DE GEDEELDE VISIE EN AMBITIE, MISSIE EN KERNWAARDEN BINNEN JE BEDRIJF	201
BIJLAGE 3. LEIDENDE WERKPRINCIPES EN DESKUNDIGHEID	207
BIJLAGE 4. INKOMSTEN	213
BIJLAGE 5. UITGAVEN	215
BIJLAGE 6. INVENTARISATIE: WAT HEB IK NODIG EN WANNEER?	219
BIJLAGE 7. KLANTSEGMENTEN	221
BIJLAGE 8. KLANTENRELATIES	223
BIJLAGE 9. WAARDEPROPOSITIES	225
BIJLAGE 10. KANALEN	227
BIJLAGE 11. (KANTOOR) MIDDELEN	231
BIJLAGE 12. KERNACTIVITEITEN	233
BIJLAGE 13. (KANTOOR) PARTNERS	235
BIJLAGE 14. CHECKLIST VOOR UITBESTEDEN	237
BIJLAGE 15. KOSTENSTRUCTUUR	241

BIJLAGE 16. INKOMSTENSTROMEN	243
BIJLAGE 17. BEZWAREN OVERWINNEN.....	247
BIJLAGE 18. BELOFTECODE.....	253
BIJLAGE 19. VOORBEELD INFORMATIEWIJZER DIENSTENVERLENING.....	255
BIJLAGE 20. VOORBEELD INFORMATIE- EN DOCUMENTATIECHECKLIST.....	263
BIJLAGE 21. VOORBEELD OVEREENKOMST VAN OPDRACHT	267
BIJLAGE 22. PERSOONLIJKE VRAGENLIJST (KLANT- EN RISICOPROFIEL).....	271
BIJLAGE 23. GELD EQ-TEST	289
BIJLAGE 24. MOGELIJKE ONDERWERPEN VOOR FOLLOW-UP.....	295
BIJLAGE 25. OPVOLGINGSBRIEF.....	301

VOORWOORD

Bedankt en gefeliciteerd dat je dit boek hebt gekocht (of gekregen) en ook begint te lezen! Zeker wanneer je verzekeringsbemiddelaar bent. Want, zoals de ondertitel aangeeft, is het boek in eerste instantie voor hem/haar bedoeld. Maar natuurlijk is iedereen die geïnteresseerd is in de Belgische verzekeringssector van harte welkom. In het boek is voor iedereen nuttige informatie te vinden.

“Waar gaat het boek over? En waarom een boek over belonings- en businessmodellen voor de verzekeringssector? En wat bedoel je met een transformerende markt?”, hoor ik je denken.

Wel, laat ik allereerst toegeven dat de titel van het boek een beetje misleidend is. Hij suggereert immers dat de verzekeringsbemiddelaar in de toekomst niet meer met een commissieloon zal worden beloond voor zijn diensten. Dat hij zijn klanten een factuur zal moeten sturen. Maar dat is nog helemaal niet zeker, vandaar het vraagteken. We beleven echter turbulente tijden. De sector ondergaat momenteel een fundamentele transformatie. Aanbieders en tussenpersonen van verzekeringsproducten zouden zich daarom, los van een eventueel commissieverbod, sowieso best (her)bezinnen over hun bedrijfsmodel.

Met dit boek wil ik je wakker schudden. Op de verzekeringsmarkt van morgen zal klanten werven, producten verkopen en inkomsten genereren niet meer vanzelfsprekend zijn. Om te overleven in deze nieuwe marktorde zul je je moeten transformeren. Want er zullen volop kansen en verdienmogelijkheden zijn voor spelers die zich écht onderscheiden van de concurrentie; die hun eigen specifieke meerwaarde begrijpen, kunnen verkopen en steeds weer weten te verbeteren.

Het is mijn persoonlijke en professionele missie om een bijdrage te leveren aan het *rendabel welzijn* van de verzekeringssector (zowel voor de consumenten, als voor de verzekeraars en de tussenpersonen). En dat doe ik ondermeer door verzekeringsbemiddelaars te helpen bij het klantgericht en commercieel effectiever maken van hun organisatie. Dát was voor mij de belangrijkste reden om dit boek te schrijven.

Begin dit jaar overliep ik de dertig jaar die ik in allerlei verzekeringstechnische en commerciële functies heb mogen meemaken: hoe leerzaam en boeiend! Terwijl ik de film terugspoelde, zag ik een voortdurend terugkerend thema: ik was steeds betrokken bij het opzetten, vernieuwen en transformeren van bedrijven die én heel klantgericht én heel commercieel wilden werken. Dat was vaak succesvol, maar vaak ook niet... En toen ik vervolgens uitzoomde en naar de big picture keek, naar de sector in 't algemeen, dacht ik: "Hier valt nog heel wat te doen aan *rendabel welzijn!*" Dus stel ik mijn ervaringen (ook de slechte, want daar leer je pas echt van!) graag ter beschikking aan jou.

Dit boek biedt verzekeringsbemiddelaars een praktische handleiding bij het bepalen en verbeteren van hun business(model). Het is deels gebaseerd op het veel verkochte Nederlandse boek "Van provisie naar factuur! Het genereren van een bedrijfsmodel voor de massamarkt" van Ramón Wernsen – Bruin. Het bevat vooral veel praktische tips, checklists en praktijkvoorbeelden en kan gebruikt worden als handleiding. De bijlagen achteraan in het boek kunnen trouwens gratis gedownload worden via mijn website www.janandel.be.

Het boek is logisch opgebouwd. Je kan het van het begin tot het einde in chronologische volgorde lezen. Dan doorloop je het volledige transformatieproces. Maar je kunt ook direct een hoofdstuk kiezen dat jou het meest interesseert. Ieder hoofdstuk kan apart gelezen en toegepast worden.

In hoofdstuk 1 "Waarom zou ik?" maak je kennis met de context waarin jij als verzekeringsbemiddelaar opereert. We schetsen de huidige situatie en de trends op het gebied van wet- en regelgeving, consumentengedrag, technologie, media en marktverhoudingen. Na het lezen van dit hoofdstuk kan je beslissen of je wilt veranderen of niet.

In hoofdstuk 2 "Hoe doe ik het?" reik ik je een methode aan voor het vaststellen of het aanpassen van je businessmodel. Het daarbij gebruikte Canvas-Businessmodel bestaat uit negen met elkaar samenhangende bouwstenen. Centraal in het model staat het creëren van waarde. Ik heb het zelf succesvol toegepast bij bedrijfstransformaties en beveel het daarom graag aan.

In hoofdstuk 3 "Waar begin ik?" leggen we het fundament van je bedrijfsmodel. Hier vorm je je een idee van hoe je kantoor er idealiter uit zou kunnen zien. Jouw visie, ambitie, missie en kernwaarden vormen de solide basis voor keuzes die de toekomst van jouw kantoor bepalen. Je kunt hier ook nagaan wat je al in huis hebt en wat er nog ontbreekt.

Hoofdstuk 4 “Voor wie doe ik het?” is volledig gewijd aan de klanten. We bespreken verschillende manieren om klanten te segmenteren en te ontwikkelen, relaties te onderhouden en distributie- en communicatie-kanalen te kiezen.

In hoofdstuk 5 “Wat lever ik?” gaan we in op de meerwaarde die jij gaat leveren aan je klanten, anders gezegd je waardeproposities. Die bestaan doorgaans uit een combinatie van 1) het verschaffen van inzicht en overzicht 2) het adviseren en begeleiden van klanten 3) het bemiddelen in productoplossingen en 4) het verzorgen van de follow-up.

In hoofdstuk 6 “Wat heb ik nodig?” behandelen we de kostenkant van je businessmodel, namelijk de (kantoor)middelen die je nodig hebt om je waardepropositie te leveren en de kernactiviteiten die je daarvoor moet uitvoeren. Ook kijken we naar partners met wie je zou kunnen samenwerken en bespreken we de kostenstructuur.

Je kunt geen echte meerwaarde creëren zonder daar ook een prijs op te kleven. In hoofdstuk 7 “Wat verdien ik eraan?” reik ik je verschillende methoden aan om voor je waardeproposities een tarief te bepalen. Niet omdat je nu al op fee basis moet werken, maar om nu al na te denken over hoe je je activiteiten kunt waarderen.

In het laatste hoofdstuk 8 “Hoe verkoop ik het?” gaan we over naar de praktijk: het verkoop- en adviestraject. Ik bied je een beproefd stappenplan aan en geef heel wat tips en praktische adviezen gebaseerd op eigen ervaring.

Doorheen het boek laat ik je kennismaken met (het fictieve) zakenkantoor “Financieel ABC” (voluit Financieel Advies voor Bedrijf en Consument) dat een volledige transformatie doormaakt van productgerichte verkoop op basis van commissieloon naar klantgedreven advies op fee basis. Niet omdat ik daar een voorstander van ben, maar om het voorbeeld zo volledig mogelijk te kunnen behandelen. Ook het gekozen businessmodel moet niet per se overgenomen worden. Het is louter illustratief. Er is overigens geen goed of fout businessmodel, er zijn alleen maar goed of slecht gekozen en/of uitgevoerde businessmodellen. Een slecht bedrijfsmodel is er sowieso één dat niet bij jou en je klanten past.

Last but not least: zonder meelezers was dit boek niet geworden wat het is. Zij hebben kritisch meegedacht over de opzet en de inhoud en mij behoed voor al te domme fouten. Mijn onuitsprekelijke dank gaat dan ook uit naar Bart Veltjen, Cynthia Ghysels, David Hanson, Davy Verhulst, Gabri Verbeek, Hugo

---

Pint, Koen Druyts, Peter Callant, Robert van Beek, Wim Dellafaille en natuurlijk ook naar mede-auteur Ramón Wernsen – Bruin, zonder wie dit boek er nooit zou zijn geweest.

Ik hoop dat je er veel ideeën en inspiratie uithaalt.
Jouw reacties zijn altijd welkom. Ideeën of opmerkingen kan je sturen naar:
info@janandel.be

Jan Andel
Mechelen, juni 2013